

Avdelningen för systemanalys och statistik

Informationsklass: K0

fi.remissvar@regeringskansliet.se
kristina.padron@regeringskansliet.se

Yttrande angående promemorian Kompletterande bestämmelser om statligt stöd till företag för investeringar i ny kärnkraft

Sammanfattning

- Energimyndigheten anser att det är viktigt att stödprocessen är transparent och bygger på tydliga principer. Det bör finnas en öppen och förutsägbar struktur där roller, beslutskriterier och ansvarsfördelning mellan aktörer framgår klart.
- Myndigheten ser ett behov av att förtydliga den tidsmässiga och juridiska logiken i processen. Det gäller bland annat i vilken ordning olika moment ska ske, vilken rättsverkan varje steg har, samt hur ansvar fördelas mellan staten och de företag som söker stöd.
- Energimyndigheten anser att det är en brist att promemorian inte tar hänsyn till den pågående Kärnkraftsprövningsutredningen (SOU 2025:7). Utredningens förslag kan påverka hur stödförordningen tillämpas.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten vidhåller de ståndpunkter som framfördes i yttrandet från den 27 november 2024 avseende utredningen *Finansiering och riskdelning vid investeringar i ny kärnkraft* (Fi 2023:F). Därutöver vill myndigheten särskilt framhålla vikten av att stödprocessen utformas med stark förankring i principer om transparens. Med detta avses en så öppen, begriplig och förutsägbar process som möjligt, med tydlighet avseende ansvarsfördelning, beslutskriterier och de olika aktörernas roller. Transparens är centralt för att skapa legitimitet och förtroende, inte bara hos företag som kan komma att söka stöd, utan även hos andra aktörer inom energisystemet samt hos allmänheten.

Energimyndigheten anser att promemorian hade kunnat utveckla både den tidsmässiga och juridiska logiken i den föreslagna processen, samt klargöra rollfördelningen mellan Regeringskansliet och berörda expertmyndigheter.

Promemorian beskriver att regeringen kan ta emot ansökningar, begära kompletteringar, föra förhandlingar och bevilja stöd genom att ingå civilrättsliga avtal. Det framgår dock inte tydligt hur det offentligrättsliga beslutet om stöd och det civilrättsliga avtalet förhåller sig till varandra tidsmässigt och i rättsligt hänseende, och vilken rättsverkan som är kopplad till respektive moment. En närmare redogörelse för detta förhållande skulle enligt myndighetens uppfattning bidra till ökad tydlighet, rättssäkerhet och förutsebarhet i processen.

Det i promemorian beskrivna upplägget bedöms avvika från hur statligt stöd normalt hanteras, då Regeringskansliet tilldelas ett praktiskt ansvar för hanteringen av enskilda ärenden och direktkontakter med företag. En sådan konstruktion bör enligt myndighetens uppfattning vila på tydliga beslutsvägar, klargjord ansvarsfördelning och väl definierade förutsättningar, särskilt om stödförmen ska tillämpas för flera ansökningar över tid. Energimyndigheten kan vid behov bidra med sin erfarenhet av stödgivning inom energiområdet i det fortsatta arbetet med att utveckla stödprocessen.

Energimyndigheten noterar att promemorian inte förhåller sig till de förslag som lagts fram i Kärnkraftsprövningsutredningen (SOU 2025:7), trots att dessa har direkt bäring på stödförordningens tillämpning och effektivitet.

De enligt Kärnkraftsprövningsutredningens föreslagna förändringarna i prövningssystemet, inklusive en mer samlad tillståndsprövning, ett stärkt statligt ansvar för platsval samt tydligare myndighetsroller, innebär att den process en stödsökande aktör behöver förhålla sig till kan förändras under pågående ansöknings- och förhandlingsfas. Dessa förändringar aviseras kunna träda i kraft stegvis från 2026, vilket skapar osäkerhet om vilka regler som kommer att gälla vid olika tidpunkter i projektens utveckling. Mot denna bakgrund framstår det som en brist att promemorian inte analyserar hur stödprocessen kan påverkas av den föreslagna reformeringen av kärnkraftsprövningen.

Beslut i detta ärende har fattats av den tillförordnade generaldirektören Caroline Asserup. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit ställföreträdande avdelningschefen Maria Westrin, enhetschefen Mathias Normand samt chefsjuristen Rikard Janson. Föredragande har varit handläggaren Jörgen Sjödin.

Caroline Asserup

Jörgen Sjödin